

“पृथु मरु मरुत् गतु तनु लघु बल्ल साधु आशु जल
 पुर बल्लन खण्ड दण्ड चण्ड ककिञ्चन होड पाक वल्ल
 मन्द खाड हल दीर्घ प्रिय हल कजु क्षित जुद्ध अणु” ।
 पृथ्वी स्त्री पृथ्वत्वगुणयुक्ता स्त्री ङीप् । १पृथ्वत्वयुक्तायां
 स्त्रियां भूमौ शिङ्खलपत्रां ४कणजीरके च । ५स्यूले-
 लायाम् ६पुनर्नवायाम् मेदि० । ७वृत्ताह्णानामृभेदे हेम०
 सार्धं क । पृथ्वीका । वृहदेलायाम् शिङ्खलपत्रां
 कणजीरके च । तत्र पृथिव्याः पृथुराजेन वृहद्वत्त्वस्य
 कल्याणात् पुंवोके ङीप् । “वृहद्वत्त्वमनुप्राप्ता देवी पृथ्वी
 तथोच्यते” अग्निपुरा० । “जसौ जयलावसुपचयति च पृथ्वी
 गुरुः ८० र० उक्ते ८सप्तदशाक्षरपादके छन्दोभेदे ।
 पृथ्वीकुरवक पु० पृथ्व्यां भूमौ कुरवक इव युभवात् ।
 श्वेतमन्दारके राजनि० । [२गणेशे हेमच० ।
 पृथ्वीगर्भ पु० पृथ्वीव जन्ममानो गर्भ उद्गमस्य । १लम्बोदरे
 पृथ्वीज लि० पृथ्व्यां जायते जन-ड ७त० । १भूमिजाते
 २गण्डवने न० राजनि० ।
 पृथ्वीधर पु० पृथ्वीं धरति धृ-कच् । महीधरे पर्वते ।
 पृदाकु पु० सुर्द-वा० आकु समसारणे सलोपस्य । सगे
 अमरः । वृत्तिके २व्याघ्रे शिचलके मेदि० । ४गजे
 ५हस्ते च । संक्षिप्तसारोणादिवृत्तिः । [८१७१५ ।
 पृदाकुसानु पु० पृदाकुः गज इव सातुः ससक्तः । २द्रे क
 पृथान्य पु० स्पृश-भावे क्यु पृथे० सलोपः पृथनं स्वर्गः तल
 साधु यत् । स्वर्गसाध्ये क० १७१५ आत्मनः पृथन-
 मिच्छति क्यच् च । पृथनायु तदिच्छौ क० १८४११ ।
 पृथि लि० स्पृश-प्रच्छ-वा नि किञ्च पृथो० सलोपः । १खल्ले
 २दुर्बलास्थियुक्ते श्वेते च अमरः । ४रस्त्री श्रीकण्ठ
 जन्मान्तरे मातृभूतायां देवकीरूपेण हापरे प्रादुर्भूतायां
 ५वसुदेवपत्न्याञ्च स्त्री । “त्वमेव पूर्वसर्गे भूः पृथिः स्वायम्भुवे
 सति । तदायं सुतपा नाम प्रजापतिरकल्मषः । अहं
 सुतो वामभवः पृथिगर्भ इति स्मृतः । तयोर्वी पुन-
 रेवाहमदित्यात्मस कथयाम् । उपेन्द्र इति विख्यातो
 वामनत्वाच्च वामनः । तृतीयेऽस्मिन् भवेऽहं वै तेनैव
 वपुषा हि वाम् । जातो भूयसायोरिव” भाग० १०१२ अ० ।
 देवकीं प्रति वासुदेववाक्यम् । ५साधरणे लि० निघण्टुः
 ६सहितः पत्नीभेदे स्त्री भाग० ६१८१ । ७अभिभेदे पु० भा०
 द्रो० १६१२० । युधाजित्पुत्रस्य माद्र्यां जाते दण्डभेदे
 अग्निपुरा० । [शब्दमाला ।
 पृथिका स्त्री पृथि स्रल्यं कं जलमल । कुम्भिकायां (पाना)

पृथिगर्भ पृथिः सुतपःप्रजापतिपत्न्याः गर्भः साधनत्वेना
 स्वस्य अच् । नारायणे पृथिशब्दे दृश्यम् ।
 पृथिगु लि० पृथिवीनानावर्णत्वात् साधारणा गावो रश्मि-
 योऽस्य । नानावर्णदीप्तिके क० १११२७ । वेदे कश्चित्
 “गोस्त्रियोरुपसर्जनस्येति न वृत्तः” क० ७१८१० ।
 उदा० दृश्यम् । [विख्यातायां जतायास् अमरः ।
 पृथिपर्णी स्त्री पृथि स्रल्यं पथेमस्याः ङीप् । (चाकुलिया)
 पृथिभद्र पु० ७त० । पृथिगर्भजाते नारायणांशभेदे ।
 पृथिमाट पु० पृथिः नानावर्णा भूमिमातेव जन्मभूमिर्यस्य
 समानान्तविधेरनित्यत्वात् न कप । नानावर्भूमिः
 जाते क० ११२१७ ।
 पृथिशृङ्ग पु० पृथि शृङ्गस्यपमस्य । गणेशे लि० । तस्य स्रल्ये
 गजस्रल्यत्वेन शृङ्गाकारत्वात् तथात्वम् । पृथिः शृङ्ग-
 मिशस्य उत्पत्तिस्थानत्वेन । पृथिगर्भजाते २विष्णौ
 शब्दमाला । [(पाना) शब्दमाला ।
 पृथ्वी स्त्री पृथि+जदिकारान्तत्वात् वा ङीप् । कुम्भिकायां
 पृथ सेके भ्वा०च्वा०क०सेट् । पृथिने अपर्षिट् । पृथे ।
 पृथत् न० पृथ-यति कित् कार्यं तेन पृथन्ति ।
 १विन्दौ अमरः । २सेकयुक्ते लि० । अथ विन्दौ वल्लव-
 मिच्छन्त्येके ।
 पृथत पुंस्त्री० पृथ-यतच् किञ्च । १युभविन्दुमति मृगभेदे
 स्त्रियां जातित्वात् ङीप् । २विन्दौ पु० अमरः ।
 श्वायुवाहने मृगे पुंस्त्री निघण्टुः । “पृथत्यो मरुताम्”
 इत्यत्र स्त्रीत्वमविधितम् । भरद्वाजसुते ४मृगभेदे पु०
 गा० घा० १२ अ० ।
 पृथतांपति पु० इत० अलुक् । वायो जटा० ।
 पृथताञ्च पु० पृथतो मृगभेदोऽयं इव गतिसाधनं यस्य ।
 वायो अमरः ।
 पृथत्क पु० पृथन्ति विन्द्व इव को वायुरल । वाणे अमरः ।
 पृथदंश पु० पृथत विन्दौ अंशोऽस्य । वायो ततः उत्सा०
 भवादौ अज् । पार्श्वदंश तल्लादौ लि० । [वायो अमरः
 पृथदंश पु० पृथन् मृगभेदोऽयं इव वाहकत्वात् यस्य ।
 पृथदाज्य न० पृथयुक्तं दधिबिन्दुयुक्तं दधिसेकयुक्तं वा
 आज्यम् शाक०त० । दधिसिक्ते हते अमरः ।
 पृथद्वल पु० पृथवे वल्लमस्य । वायोरथे शब्दमाला ।
 पृथद्व पु० वैष्वक्त्वमनोः पुत्रभेदे हरिवं० १० अ० । [१५६ अ०
 पृथद्व पु० हापरयुगीये युधिष्ठिरपत्न्ये मृगभेदे भा०द्रो०
 पृथन्ति पु० पृथ-वा भि । विन्दौ । “पयः पृथन्तिभिः स्पृहा